

COMMUNISTISCH RAPPORT OVER DE ECONOMISCHE TOESTAND IN NEDERLAND.

Inleiding.

Het marxisme legt een bijzondere nadruk op de bestudering van economische vraagstukken. Zich baserend op het historisch materialisme gaat het er van uit dat de productieverhoudingen in een maatschappij (de zgn. economische onderbouw) in laatste instantie de inhoud en werking bepalen van alle andere instellingen als recht, moraal, godsdienst, staat enz.

Volgens een andere stelling van het marxisme zal het kapitalisme door crises, die inhaerent zijn aan dit stelsel, te gronde gaan.

De leiding van de CPN die gezien deze communistische leerstellingen een bijzondere belangstelling voor economische vraagstukken aan de dag moet leggen, heeft enige tijd geleden een speciaal daartoe ingestelde commissie opdracht gegeven een rapport samen te stellen over de economische toestand.

Samenstelling van de commissie.

In deze commissie hadden zitting: Jaap Wolff (secretaris), A. Blümer, G. Verrips, H. Marinus, J. Hoogcarspel en S. Baruch.

Onderstaand volgt een korte kenschets van de commissie-leden: Jaap Wolff (1-9-1923) is hoofdredacteur van het theoretisch maandblad "Politiek en Cultuur".

A. Blümer (20-4-1910) was na 1945 enige tijd economisch redacteur van "De Waarheid". Ook maakte hij indertijd deel uit van het sinds jaren opgeheven Wetenschappelijk Bureau van de CPN.

H. Marinus (12-6-1926) studeerde economie te Rotterdam. Hij was werkzaam op het Sociaal-Economisch Bureau van de EVC. In maart 1958 werd hij i.v.m. het conflict in de EVC ontslagen.

J. Hoogcarspel (6-4-1888) studeerde economie en staatsrecht. Hij was, tot zijn pensionering, leraar aan een HBS te Rotterdam. Van 1946-1952 had hij voor de CPN zitting in de Tweede Kamer, hij was daar o.m. belast met de financiële aangelegenheden. Zijn eigenmachtig optreden en zelfstandige uitleg van bepaalde partijdirectieven hadden tot gevolg dat hij in de partij meer naar de achtergrond werd geschoven. Hoogcarspel sloot zich enige maanden geleden bij de oppositiegroep van Wagenaar en Gortzak aan.

G. Verrips (18-12-1928) is de onderwijsspecialist van de CPN. Hij is een goed geschoold, algemeen ontwikkeld communist en sinds maart 1958 lid van het partijbestuur met adviserende stem. In de CPN blijft hij veelal op de achtergrond.

S. Baruch (17-2-1905) is een vooraanstaand communist met een gedegen kennis van het marxisme-leninisme. Hij studeerde economie in Duitsland en is in de eerste plaats een theoreticus. Hij is lid van het dagelijks bestuur van de CPN en fungerend hoofdredacteur van "De Waarheid" in welke krant regelmatig artikelen van zijn hand verschijnen.

De totstandkoming van het rapport.

Begin juni 1958 diende de commissie een 26 pagina's tellend voorlopig rapport bij het dagelijks bestuur van de CPN in. Het was ondertekend door S. Baruch en niet door de als secretaris van de commissie genoemde J. Wolff. Baruch merkte in de inleiding van het rapport op dat H. Marinus in verband met de toestand in de EVC geen eigen bijdrage heeft kunnen leveren en dat J. Hoogcarspel de verplichtingen, die hij op zich genomen had niet is nagekomen.

Baruch stelde voor hem niet verder in het werk van de commissie te betrekken. De ware reden hiervan is uiteraard dat Hoogcarspel zich bij de oppositie heeft aangesloten.

Het rapport steunt voornamelijk op de schriftelijke bijdragen, die de leden van de commissie volgens een overeengekomen program hebben ingeleverd. Daar het rapport en de conclusies niet in de commissie waren besproken, verklaarde Baruch uiteindelijk alleen voor de inhoud ervan verantwoordelijk te zijn.

De inhoud van het rapport.

Het rapport is ingedeeld in de volgende hoofdstukken:
Structuurveranderingen in de Nederlandse economie.
Ontwikkeling van de productie.
Ontwikkeling van de investeringen.
Het dollar-tekort.
Conclusies.

Als bijlagen werden toegevoegd een afschrift van een gedeelte van het voorwoord van de bekende Sowjet-econoom, prof. Varga, in zijn boek "Economische Wereldcrisis 1848-1935", waarin deze o.m.

stelt dat de huidige Amerikaanse crisis geen tussencrisis maar een diepe cyclische crisis is. Verder een aantal passages uit een artikel van dr. F. Kupers in Economisch-Statistische Berichten van 30 april 1958 getiteld: "Economische spanningen in Europa".

Na een beschouwing van de verschillende onderwerpen wordt in hoofdstuk "Conclusies" o.m. het volgende geponeerd.

1. Het Nederlandse economische stelsel is thans gevoeliger voor de gevolgen van een wereldcrisis dan in 1930.
2. Gezien de geweldige uitbreiding van het overheidsapparaat en het feit dat in geval van crisis de neiging tot bezuiniging zal toenemen, zullen de gevolgen daarvan voor de ontwikkeling der werkloosheid ernstiger zijn dan in 1930.
3. De gevoeligheid voor een internationale crisis wordt versterkt door het grotere aandeel van de industriële uitvoer in de totale uitvoer. Uitbreiding van de buitenlandse handel zou mogelijk zijn door omschakeling van de aankoop van een reeks grondstoffen, die thans in Amerika gekocht worden, in andere landen, waar tevens mogelijkheden tot uitbreiding van onze uitvoer liggen. (Zuid-Amerika, Nabije-Oosten, Indonesië en vooral de socialistische landen).
4. Er heeft overinvestering plaats gevonden. Onder meer door de militarisering der economie, die een extra stimulans was voor investeringen, zijn alle voorwaarden voor een crisis van overproductie geschapen.

De dalende investeringen verliezen hun betekenis als steun voor de conjunctuur. De investeringen zouden juist uitgebreid moeten worden om de groeiende beroepsbevolking te kunnen opvangen. Deze dalende investeringen en stijgende behoeften onderstrepen de groei van de interne tegenstrijdigheden van het kapitalisme.

5. Bevestigd is, dat de militarisering van de economie wel het uitbreken van een crisis kan vertragen, maar niet kan verhinderen. Verder dat de militarisering van de economie de ontwrichting van het economische leven versterkt, de afhankelijkheid van Amerika vergroot en tot verlaging van het levenspeil der bevolking leidt.
6. Het dollartekort heeft een structureel karakter en is een verschijnsel van de slepende financiële crisis.

Geen gunstig onthaal in het dagelijks bestuur.

Het rapport van de "economische commissie" vond in het dagelijks bestuur van de CPN geen onverdeeld gunstig onthaal. Partijsecretaris Paul de Groot oordeelde dat er totaal geen schokkende dingen in stonden en bestempelde het geheel als teleurstellend. Hij gaf te kennen dat het rapport een warboel van gegevens bevatte en hij was het niet eens met de conclusie dat Nederland economisch zeer kwetsbaar is. Deze theorie had Baruch volgens De Groot als eens eerder verkondigd, maar de praktijk had ook toen anders uitgewezen.

Het is niet bekend of het dagelijks bestuur - mede gezien deze kritiek - conform een voorstel van Baruch de commissie opdracht heeft gegeven het onderzoek voort te zetten.

september 1958.